

ת"ד 82/12/15 - מדינת ישראל נגד נתנאל רומם

בית משפט השלום לתעבורה בנצרת

ת"ד 82-12-15 מדינת ישראל נ' רומם

לפני: המאשימה:
כבוד השופט בסאם קנדלפת
מדינת ישראל

הנאשם: נתנאל רומם
נגד

הכרעת דין

אני מזכה את הנאשם מהאשמה המיוחסת לו בכתב האישום.

תיק זה הנו דוגמה למשגה שהתביעה עושה, לעתים, בתיקי תאונות דרכים, בהגדרתה "נאשם" כפונקציה של תוצאות התאונה. צר לי על התוצאות הקשות של התאונה מבחינת הנפגע, אך המבחן לעניין האחריות הפלילית אינו מבחן התוצאה אלא, כידוע, מבחן האשמה. אשמתו של הנאשם לא הוכחה בתיק זה ברמה הנדרשת במשפט פלילי - ומכאן התחייב הזיכוי.

הנאשם מואשם בעבירות של נהיגה רשלנית שגרמה לתאונת דרכים בה נחבל אדם חבלה של ממש, בניגוד לסעיפים 62(2) ו-38(3) לפקודת התעבורה; התנהגות הגורמת נזק לאדם, בניגוד לתקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה (בצירוף סעיפים 68 ו-62 לפקודת התעבורה); וסטייה מנתיב נסיעה, בניגוד לתקנה 40(א) לתקנות התעבורה (בצירוף סעיפים 68 ו-62 לפקודת התעבורה).

התאונה אירעה ביום 5.10.2014 בסמוך לשעה 14:20, בדרך שאינה עירונית, בכביש 73, קילומטר 5.8 (כ- 300 מטרים לפני צומת כפר ברוך לבאים מכיוון צומת נהלל).

בכתב האישום נטען כי הנאשם נהג רכב משא ברשלנות ובקלות ראש ומסיבה בלתי ברורה סטה לימין ופגע בהולך רגל - מר רובין ששון - (להלן: "הנפגע") - אשר עמד על השול הימני ליד רכבו. כתוצאה מהתאונה נגרמו לנפגע חבלות חמורות (שברים ופצעים בגוף).

התביעה העידה מטעמה את שני העדים המרכזיים: הנפגע ובוחר התנועה רס"ב אלכסנדר גיסיס - ויתר ראיותיה הוגשו בכתב בהסכמה. הנאשם העיד להגנתו. הצדדים סיכמו בכתב. אתייחס להלן לראיות ככל שהן רלוונטיות להכרעת הדין

בלבד.

אקדים מסקנה לניתוח ואומר כי מהראיות שהוצגו מצטיירת תמונה שונה מזו המתוארת בכתב האישום, ומכאן מצאתי צדק רב בטענות ההגנה, כפי שסוכמו על ידי הסנגור המלומד, עוה"ד גיל משה, אשר מפריכות את האשמה שיוחסה לנאשם בתיק זה ומוכיחות שהתאונה היתה בלתי נמנעת מבחינת הנאשם. אסביר.

הנפגע העיד (פרוטוקול הדיון מיום 7.12.16, עמ' 2-3) כי התאונה אירעה בערב סוכות, הוא העמיד את רכבו בצד הכביש, במרחק חצי מטר מהקו המסמן את שול הדרך (ראו עדותו של הבוחן, עמ' 5 לפרוטוקול, שורות 21-22; עמ' 7, שורות 2-3), אסף ענפים של עץ דקל לבניית סוכה והעמיס את הסכך על גג הרכב והחל בקישורו כשהוא הנפגע צמוד לדופן השמאלית של רכבו עם הגב לכביש והפנים לכיוון הרכב, והענפים חרגו מחוץ לדופן השמאלית של הרכב ונשקו לקו ההפרדה (ראו עדות הבוחן, שם). באותו שלב הגיעה המשאית של הנאשם שנסעה בשול הדרך ופגעה בנפגע בצד (הימני) שלה. המשאית לא פגעה ברכבו של הנפגע (עדות הבוחן, עמ' 5 לפרוטוקול, שורה 2). הנפגע לא לבש אפוד זוהר ולא הציב משולש אזהרה.

הסכך כיסה את הרכב של הנפגע עד שהסתירו כליל מעיני כל נוהג רכב הבא מאחוריו. התמונות (בלוח התצלומים **ת/1**) מראות כיצד הסכך כיסה את הרכב בחלקו האחורי, והענפים השתפלו מגג הרכב עד הקרקע עד שלא ניתן היה לזהות את הרכב כלל - מכיוון נסיעת הנאשם - והרכב נחזה כגוש ענפים באמצע השול (ויש להניח כי הרכב היה מכוסה בענפים יתירים שחלקם נפל מהרכב בעקבות התאונה - ראו עדות הבוחן, עמ' 7 לפרוטוקול, שורה 6). עובדה זו עולה בביור מהתמונות כאמור, והנפגע אף אישור זאת בעדותו בבית המשפט (עמ' 3 לפרוטוקול, שורה 14).

דוח הבוחן - בעיקרו - אינו רלוונטי לתיק. הבוחן התייחס לנפגע כאילו היה חלק בלתי נפרד מרכבו, ערך ניסוי שדה ראייה ביחס לרכב של הנפגע בלבד והתעלם מהצורך לתת מענה לשאלה אם ניתן היה, בנסיבות המקרה, להבחין בנפגע-עצמו ולהימנע מפגיעה בו. בכך נפלה שגגה. כאמור, המשאית של הנאשם לא התנגשה ברכבו של הנפגע, ומבחינה זו ניתן לומר כי לא התרחשה כל תאונה בין כלי הרכב המעורבים. הנאשם הצליח להתגבר על ההפתעה שהציב לו הנפגע בדרך והוא מנע תאונה בין כלי הרכב. האירוע של הפגיעה בנפגע הנו אירוע עצמאי מסוג אחר שצריך היה לחקור את נסיבותיו באופן מיוחד. נתאר לעצמנו מקרה אחר שבו הולך רגל עמד צמוד לעץ שצמח בשול הדרך או שעמד מאחורי תמרור שהוצב שם, ורכב עובר פגע באותו אדם מבלי לפגוע בעץ או בתמרור; האם הבוחן היה עושה ניסוי שדה ראייה ביחס לעץ או לתמרור, או שמא - כפי שנכון וחובה לעשות - היה בודק את הנראות של הולך הרגל באותם תנאים וחוקר בשאלת יכולתו של הנוהג ברכב להימנע מפגיעה בהולך הרגל באותן נסיבות. התשובה לכך ברורה. המקרה שבפנינו אינו שונה מהדוגמא שהצגתי, והחקירה שעשה הבוחן אינה תורמת להסקת מסקנות נכונות בתיק זה. על כן, טענתו של הנאשם כי לא ראה, ולא יכול היה לראות, את הנפגע שהיה מוסתר בתוך סבך הענפים, לא נסתרה - ואני מקבל אותה כעובדה במשפט זה.

הנאשם העיד (פרוטוקול הדיון מיום 1.3.17, עמ' 10-13) כי הוא לא היה מודע כלל לעובדה שקרתה תאונה, וכי הדבר נודע לו בדיעבד לאחר שהמשטרה הגיעה לביתו והאשימה אותו בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה (שלאחר מכן התבררה כחסרת כל יסוד). מבחינת הנאשם, במועד התאונה הוא נהג במשאית עמוסה, בקטע כביש שהיו בו עליות

ומורדות, השמש גם סנוורה אותו, והוא בחר לנסוע בשול הדרך כדי לתת לרכבים מאחוריו אפשרות לעקפו. בניגוד לטענת התביעה בסיכומיה כי מדובר בעדות כבושה שלא בא לה זכר בחקירתו במשטרה אציין כי כך גם מסר הנאשם בהודעתו במשטרה (ראו הודעת הנאשם בחקירתו במשטרה מיום 8.10.14 - **ת/10** - עמ' 2, שורות 13-16). הנאשם הופתע מגוש הענפים שעמד כמכשול בשול הדרך, ובתגובה הוא סטה חזרה לכביש ועבר את המכשול שהתברר לאחר מכן שזה היה רכב מוסווה עמוס ענפים. אירוע זה הסתיים - להבנת הנאשם - בשלום, הוא הצליח להתחמק מפגיעה במכשול, והמשיך בדרכו. רק לאחר מכן, כאשר הגיעה המשטרה כאמור לביתו של הנאשם, הוא הבין שאדם אשר עמד מוסתר בתוך הסכך נפגע מהדופן הצדדית של המשאית. אירוע התאונה תועד (בצורה מוטושטשת) באמצעות מצלמת וידאו שהיתה מותקנת ברכב שנסע בנתיב הנגדי (הסרטון הוגש וסומן **ת/9**). בקטע הרלוונטי לתאונה (מונה זמן 11:35 עד 11:50) ניתן לראות את המשאית של הנאשם סוטה בחדות מהשול לעבר הכביש תוך שהיא עוקפת משמאל את רכבו של הנפגע, אך בניגוד לטענה שהועלתה בסיכומי התביעה, אין כל עדות או ראיה על כך שהמשאית סטתה ימינה לשול קודם לכן עקב אובדן שליטה (וראו הודעתו במשטרה של העד הניטרלי מר עמרם אוחיון - הוגשה בהסכמה - **ת/14** - אשר נסע ברכבו מאחורי המשאית של הנאשם ותיאר בעדותו כיצד המשאית סטתה לפתע פתאום שמאלה, אך אין בהודעתו כל אינדיקציה לטענת המאשימה כי עובר לתאונה סטתה המשאית פתאום ימינה לעבר השול).

עדותו של הנאשם בפניי, על רקע הודעותיו הספונטאניות במשטרה, הותירה בי רושם אמין ביותר ואני משוכנע כי גרסתו בבית המשפט, אשר עולה בקנה אחד עם הודעותיו במשטרה, היא גרסת האמת אשר משקפת את המציאות כהווייתה. הנאשם מסר גרסה כנה, בלתי מתחמקת, קוהרנטית ועקבית, שאין בה סתירות או הפרזה, ולמעשה לא היה לנאשם דבר להסתיר כדי להוכיח את חפותו.

אכן, הנאשם גרם פיזית לתאונה שבה נחבל הנפגע, שכן אלמלא נסע בשול סביר להניח כי התאונה לא היתה מתרחשת. אך אין די בקשר סיבתי-עובדתי זה בין ההתנהגות לבין התוצאה כדי לייחס - משפטית - את התוצאה לנאשם ולחייב אותו ברשלנות. נדרשת בנוסף זיקה ספציפית-נורמטיבית - אם תרצו: קשר סיבתי משפטי - בין ההתנהגות לבין התוצאה, שרק בהתקיימותה ניתן לייחס את התוצאה לנאשם (מרדכי קרמניצר "על הרשלנות בפלילים - יסוד נפשי, יסוד עובדתי או שניהם גם יחד" **משפטים** כ"ד 71, 85 (התשנ"ד)).

בענייננו, קשר סיבתי משפטי זה המאפשר ייחוס אחריות פלילית לתוצאה, לא הוכח. הנורמה המחייבת כל נהג הנוסע ברכבו להימנע מכל פגיעה שהיא בבני האדם המצויים בתחום הפיזי של נהיגתו, אינה קובעת אחריות מוחלטת. על התביעה להוכיח רשלנות. יפים בהקשר זה דבריו של בית המשפט המחוזי בנצרת בעניין עפ"ת (נצרת) 28434-05-13 **ברזל נ' מדינת ישראל** (2013):

"על [המאשימה] להוכיח אפוא, כי הפגיעה במנוחה הייתה יכולה להימנע ולהוכיח באופן פוזיטיבי כיצד הייתה יכולה התאונה להימנע. רק אם מגיעים למסקנה חישובית ולפיה, התאונה הייתה יכולה להימנע ובאילו תנאים יכולה הייתה להימנע, כי אז היה ניתן לקבוע, כי [הנאשם] חרג מתנאי ההתנהגות הנדרשים וכי התגבשו בעניינו יסודות עבירת ה"רשלנות" ולפיכך, יש להרשיעו בפלילים.

...

השאלה היא, מה צריך ומה יכול היה [הנאשם] לעשות על מנת למנוע את התאונה, ובהינתן, כי לא

יכול היה לעשות דבר, או למצער, התביעה לא הוכיחה מה יכול היה לעשות, אזי יזוכה [הנאשם]."

כך בענייננו. התביעה לא הוכיחה במה התרשל הנאשם וכיצד באופן סביר יכול היה למנוע את התאונה. הנאשם, כנהג מקצועי, אשר נהג משאית טעונת משא, בעליות ובמורדות, מילא את חובתו הקבועה בחוק, היימין ונסע בשול הדרך כדי לתת לכלי הרכב שמאחוריו לעקוף אותו. כך קובעת הוראת תקנה 48(ג) לתקנות התעבורה (אשר ממנה התעלמה המאשימה בסיכומיה):

"הנוהג ברכב מנועי שבשל מטענו, או בשל שיפוע הדרך, נאלץ לנסוע במהירות נמוכה שיש בה כדי לעכב כלי רכב הנוסעים מאחוריו, חייב להימין ולנסוע בשול הדרך כאשר השול מיוצב באספלט ופנוי כדי לתת לכלי רכב שמאחוריו אפשרות לעקפו".

מכאן, שאין לראות בנסיעתו של הנאשם בשול הדרך משום התנהגות אסורה או התרשלות. השול היה פנוי, הנאשם נסע בו מרחק מה ולאחר שזיהה את המכשול הוא הגיב בהתאם, עקף אותו והצליח להימנע מפגיעה בו (ברכב של הנפגע). ובאשר לנפגע עצמו אשר נצמד לרכבו והיה מוסתר בתוך סבך הענפים שכיסו אותו, הרי קבעתי כי הנאשם לא יכול - ואף לא צריך - היה להבחין בו וממילא לא ניתן היה לדרוש ממנו-מהנאשם פעולה נוספת על מנת למנוע את הפגיעה (הבלתי צפויה) בנפגע. נסיעתו של הנאשם בשול היתה כאמור חוקית ומכל מקום היתה זהירה ולא היה בה - כשלעצמה - משום נטילת סיכון בלתי סביר. אין מדובר בפגיעה בהולך רגל שהלך לתומו בשול הדרך או באדם הגלוי לעין שיצא מרכבו, אלא בפגיעה באדם מוסווה שעמד צמוד לרכב מכוסה ענפים, מועלם, שלא השאיר חובה חקוקה רלוונטית בהקשר זה שלא הפר אותה: הנפגע העמיד את רכבו, בדרך שאינה עירונית, על שול הדרך ללא כל סיבה מוצדקת - בניגוד לתקנה 69(א) לתקנות התעבורה; הנפגע הוסיף חטא על פשע ולא הציב משולש אזהרה על פני הדרך - בניגוד לתקנה 70(א) לתקנות התעבורה; ואם לא די בכך הרי שהנפגע אף לא לבש אפוד זוהר באותן נסיבות - בניגוד לסעיף 65ב(ג) לפקודת התעבורה. המאשימה לא הוכיחה אפוא כי התאונה נגרמה בשל סיכון בלתי סביר צפוי שהנאשם נטל. נהפוך הוא. נסיבות התאונה החריגות מראות כי מדובר בסיכון סביר, בלתי צפוי מבחינת הנאשם, שהתממש, ואשמו של הנפגע הוא שהיה הסיבה המכרעת לקרות התאונה. הנאשם לא היה צריך, בשום אופן, להעלות על דעתו שאדם ימצא עומד שם צמוד לאותו מכשול של ענפים מוסווה מתחת לסכך במרחק נגיעה מהקו המפריד בין השול לכביש. כאמור, הנאשם נקט בכל האמצעים הדרושים למניעת פגיעה במכשול, והוא הצליח בכך, אך הפגיעה בנפגע המוסווה היתה מחוץ לתחום צפייתו הסבירה ואין לחייב אותו בשל כך.

לאור האמור, אני קובע כי לא התקיים בנאשם היסוד הנפשי הדרוש להתהוות העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, והתוצאה היא זיכויו של הנאשם.

ניתנה היום, כ"ה אייר תשע"ז, 21 מאי 2017, במעמד הנאשם ובא כוחו, עו"ד גיל משה, ובא כוח המאשימה, עו"ד שגיא בוסנינו.